
ПОТЕНЦІАЛ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН І ФОРМУВАННЯ НУЛЬОВОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ ДО КОРУПЦІЇ

Світлана ШУМОВЕЦЬКА

Проблематика запобігання та протидії корупції може бути предметом уваги не лише правоохоронців, але й, навіть першочергово, філософів, соціологів і педагогів. Саме вони можуть пояснити витoki цього явища, що стосується як сфери права, так і сфери аксіології та моралі. За В. Сухомлинським, усе залежить від того, “що є основним джерелом радості дитини, – чи те, що вона дістає від старших, чи те, що дає суспільству... Розніжені й розбещені індивідууми формуються тоді, коли в їхньому житті є єдина радість – радість споживання” [1, с. 426].

Історія збагачення у неправомірний спосіб така ж давня, як і історія людства. Вона тісно пов’язана з розумінням людиною добра і зла, призначення свого життя, його цінностей, бачення нею того, за Е. Фроммом [2], що означає “жити, щоб мати” чи “жити, щоб бути”. В українському суспільстві ці проблеми посилюються також радянським спадком “відбирання” у багатих та “рівності у бідності”. Якщо кілька поколінь українців жили за принципом виживання, то тепер вони наближаються до світового тренду – життя заради задоволення, але без урахування того, якою є ціна всіх матеріальних набутків та що, власне, означає життєвий успіх. Нерозуміння смислу свого буття, призначення людини у світі, обмеження свого існування тільки життєвими насолодами – ось ціннісні витoki корупційних дій.

Зрозуміти свої життєві орієнтири, сутність життєвого успіху, що не всуціль залежить від фінансових можливостей, осягнути всю багатогранність буття молода людина зможе через вивчення гуманітарних наук. Саме гуманітарні науки пропонують нові варіанти життєвих цінностей, узагальнюють спосіб мислення, допомагають визначитися з місцем лю-

---

дини в світі та загалом у світобудові, зрозуміти сенси своїх дій, досвід інших людей та людства загалом.

Гуманітарне знання дає можливість орієнтуватися у світі, у смислі того, що відбувається, допомагає зрозуміти, для чого людина живе та взаємодіє з іншими. Це пов'язано з тим, що предмет гуманітарного знання – поняття “сене” і “цінність”, які є передумовою розуміння людського буття. У гуманітарних науках основна увага спрямована на особистість, на її розуміння добра і зла. У такий спосіб гуманітарні дисципліни допомагають ознайомити майбутніх фахівців з різними варіантами відповідей на фундаментальні проблеми буття.

Час навчання – це період становлення особистості, формування характеру і світоглядних позицій, коли закладаються основи моделей поведінки і спілкування людини. Саме тому вивчення гуманітарних дисциплін необхідне для належного вибору майбутніми офіцерами-прикордонниками соціально-значущих цінностей, розуміння відповідальності за свої рішення і слова, бачення найважливіших орієнтирів свого життя, пов'язаних з матеріальними і духовними цінностями.

Отже, для формування у майбутніх захисників кордону нульової толерантності до корупції необхідно задіювати потенціал гуманітарних дисциплін. Вивчаючи історичний досвід людства, світ культури і людини, майбутні офіцери-прикордонники набуватимуть адекватного сприйняття складних життєвих ситуацій, готовності долати труднощі та відповідати за свої вчинки.

Список використаних джерел

1. Сухомлинський В. О. Проблеми виховання всебічно розвинутої особистості. Вибрані твори : в 5 т. Київ : Рад. шк, 1976. Т. 1. 654 с. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book (дата звернення: 07.07.2021).

2. Фромм Е. Мати чи бути? / пер. з нім. О. Михайлова та А. Буяк. Київ : Укр. письм., 2010. 222 с.